

Ewaluacja dotycząca sposobu, w jaki wsparcie w ramach RPO WSL na lata 2014-2020 (OP VI, OP IV-PI 4e) przyczyniło się do osiągnięcia celów dotyczących obszaru transportu

EFEKTY WSPARCIA

Postęp rzeczowy realizacji wskaźników (podpisane umowy)

150,37 km Długość wspartej infrastruktury rowerowej

125 Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych

393 Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej

13,79 km Całkowita długość nowych lub zmodernizowanych linii tramwajowych i linii metra

12 Liczba zakupionych pojazdów kolejowych

52 km Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych

49,65 km Całkowita długość nowych dróg

70,44 km Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg

6 Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych

40 631,05 t. ekw. CO₂/rok Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych

System wskaźników pozwala trafnie mierzyć efekty i rezultaty projektów, bez nadmiernego obciążenia beneficjentów. Beneficjenci borykali się jedynie z trudnością w pomiarze wskaźnika *Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych*.

Pozostałe efekty

- Wzrost dostępności i atrakcyjności terenów inwestycyjnych w województwie
- Wzrost bezpieczeństwa podróży
- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców
- Poprawa komfortu podróżowania
- Rozwój multimodalności
- Poprawa dostępności komunikacji publicznej
- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń

REKOMENDACJE

- * W perspektywie unijnej 2021-2027 procedura konkursowa powinna zostać zachowana dla wszystkich typów projektów, z wyłączeniem projektów strategicznych z punktu widzenia celów rozwojowych województwa i/lub celów RPO z zakresu budowy i przebudowy dróg. Dla tego typu projektów powinien zostać zastosowany **tryb pozakonkursowy**.
- * Zaleca się **ograniczenie wsparcia dla dróg** do inwestycji najważniejszych z punktu widzenia rozwoju województwa, np. takich, które zostaną zawarte w powstającym Regionalnym Planie Transportowym.
- * Rekomenduje się uwzględnienie, jako elementu projektu, prowadzenie **kampanii informacyjno-promocyjnych** poświęconych nowym inwestycjom z zakresu transportu niskoemisyjnego.
- * W perspektywie unijnej 2021-2027 należy nadać większy **priorytet projektom dotyczącym infrastruktury rowerowej**. Z racji powstania koncepcji sieci regionalnych tras rowerowych oraz rosnącego znaczenia komunikacji i turystyki rowerowej, w RPO WSL 2021-2027 priorytet ten powinien zostać nadany obecnej interwencji pilotażowej w zakresie zapewnienia spójnych sieci tras rowerowych. Niezwykle istotne w tej kwestii będą porozumienia pomiędzy samorządami, dlatego też preferencje powinny być kierowane w stronę projektów partnerskich.

Cele badania:

1. Ocena dotychczasowych oraz przewidywanych efektów wsparcia obszaru transportu.
2. Ocena przyjętych mechanizmów wdrażania interwencji dotyczących transportu.
3. Ocena możliwości osiągnięcia założonych w programie celów dotyczących obszaru transportu.
4. Wskazanie rozwiązań w zakresie transportu możliwych do realizacji w perspektywie 2021-2027.

Czynniki wpływające na interwencję

Niezwiązane z RPO WSL 2014-2020

- Pozytywne**
- ✓ Sprzyjający klimat dla przygotowania i realizacji projektu oraz presja społeczna
 - ✓ Postęp technologiczny w dziedzinie transportu
 - ✓ Stabilna sytuacja ekonomiczna beneficjenta i wykonawcy
- Negatywne**
- ✓ Wzrost cen na rynku materiałów i usług budowlanych
 - ✓ Epidemia SARS-CoV-2

Związane z RPO WSL 2014-2020

- Pozytywne**
- ✓ Bezwrotna forma dofinansowania
 - ✓ Konkursowy tryb wyboru projektów
 - ✓ Wysoki poziom dofinansowania
 - ✓ Modyfikacje dokonywane w Programie
- Negatywne**
- ✓ Opóźnienia w projektach wdrażanych w formule „zaprojektuj i wybuduj”

Wskaźnik rezultatu dotyczący długości dróg wojewódzkich o nawierzchni twardej ulepszonej został znacznie przekroczony – osiągnął wartość **1504,1 km** (wobec 1482 km wartości zakładanej).

Niekorzystnie kształtuje się trend liczby przewozów pasażerskich komunikacją miejską – istnieją trudności w osiągnięciu tego wskaźnika rezultatu.

Zastosowana **formuła ZIT/RIT cechuje się skutecznością** – w przypadku niektórych wskaźników zapewniła znacznie większy postęp realizacyjny aniżeli w przypadku projektów realizowanych poza tą formułą. Pomimo tego, nie wszystkie cele założone na rok 2023 zostaną osiągnięte.

MECHANIZMY WDRAŻANIA

- **Istotna rola ZIT/RIT** jako „łącznika” pomiędzy IZ RPO WSL a beneficjentami.
- **Partnerski model współpracy** członków ZIT/RIT opierał się na wspólnym uzgadnianiu projektów.
- Nie wykorzystano w pełni założeń kompleksowych **projektów zintegrowanych**.
- Konkursowy tryb wyboru projektów sprzyja **zwiększeniu motywacji** do sprawnego przygotowywania wniosków i zachowywania ich wysokiej jakości.
- **Szeroka lista projektów** zawartych w Planie rozbudowy dróg wojewódzkich – stopień przygotowania niektórych z nich nie pozwalał na ubieganie się o dofinansowanie.
- Preferencja mająca na celu zwiększenie wartości wskaźnika *Całkowita długość nowych dróg*, nie została w pełni wyeksponowana – **beneficjenci preferowali inwestycje w przebudowę dróg**.
- Beneficjenci w większości przypadków **nie dostrzegają komplementarnych powiązań** swoich projektów z innymi projektami transportowymi.
- **Efekt synergii** obserwować można w ramach projektów realizowanych w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.
- W projektach transportowych najsilniej realizowana jest **zasada zrównoważonego rozwoju** (szczególnie Działanie 4.5); w dużym stopniu także **zasada równości szans i niedyskryminacji**, najszerzej w kontekście osób z niepełnosprawnościami.

ROZWIĄZANIA NA PERSPEKTYWĘ 2021-2027

 <p>Elektromobilność kluczowym obszarem wsparcia – koncentracja wsparcia zakupów taboru autobusowego na pojazdach zeroemisyjnych.</p>	 <p>Rozszerzanie zasięgu Inteligentnych Systemów Transportowych w miastach. Kompleksowe podejście do przedsięwzięć z zakresu infrastruktury rowerowej.</p>
 <p>Kontynuacja wsparcia liniowej i punktowej infrastruktury transportu zbiorowego.</p>	 <p>Dalsze wsparcie zakupów taboru kolejowego wraz z możliwością rozbudowy zaplecza obsługi taboru.</p>
 <p>Promowanie rozwiązań mobilnych w transporcie.</p>	